

Insemnatatea actelor, cuvintelor si actiunilor sfinte ce au loc la Botez

Care sunt ierurgiile privitoare la nasterea si botezul pruncilor ?

Randuielile in legatura cu nasterea si botezul copiilor constituie, din punctul de vedere al semnificatiilor, un capitol aparte de ierurgii in tezaurul de slujbe al Bisericii Ortodoxe. In conditiile specifice ale copilului ce se naste din parinti crestini, ele formeaza in mod esential o treapta pregatitoare pentru primirea botezului. Privite in ritmul desfasurarii lor, intr-o perioada de 40 de zile, ele ne apar drept slujbe ce se oficiaza in trei momente diferite:

- a) Randuiala in ziua intai, cand naste femeia pruncul;
- b) Randuiala din ziua a opta dupa nastere;
- c) Randuiala imbisericii pruncului si a curatirii femeii care a nascut, la 40 de zile dupa nastere.

Din perspectiva rostului lor religios-moral, aceste randuieli alcatuiesc laolalta un complex unitar. Nici nu pot fi intelese altfel decat privite intr-o unitate structurala. Caci in atentia acestor ierurgii nu este nici copilul, considerat ca faptura aparte, si nici mama lui. E vorba de altceva: copilul si mama lui, doua fiinte unite intr-o singura realitate, formeaza obiectul comun al unora si acelorasi acte de binecuvantare, rugaciune si sfintire.

In viata fizica, cotidiana, ca si in cea tainic spirituala, dependenta, copilului de mama este un fapt specific al copilariei, mai ales in faza ei de inceput. De asemenea, o anumita dependenta, nu mai putin insemnata, a mamei de copilul ei, este si ea proprie perioadei de maternitate. Ar fi vorba despre un paralelism intre aceste dependente, care in fond este o interdependenta dintre copil si mama. Nu numai ca copilul are nevoie de mama sau mama are nevoie de copil, ci chiar viata unuia este adaptata la viata celuilalt. Copilul traieste prin mama, iar mama traieste prin copil. Mama exprima persoana copilului, iar copilul este viata mamei ca persoana. Ierurgiile nu-si intiparesc pecetea sfinteniei asupra actului savarsit de mama, fara ca urmele acestei sfintenii sa nu fie imprimate si in existenta pruncului ; dupa cum nici binecuvantarile ce i se dau pruncului nu raman fara ecou in sufletul mamei. Total uniti in realitatea ce-i impreuna si-i fac dependenti unul de altul, mama si copilul se bucura laolalta de darurile randuielilor consacrate de Biserica privind nasterea si pregatirea pentru botez. De intelegerea acestui adevar atarna intelegerea in esenta a ierurgiilor de care ne ocupam.

Ce legatură este între mama si pruncul nou-nascut ca obiect al rinduielilor de cult pregatitoare pentru botez ?

Prin toate rugaciunile de la nasterea pruncului, Sfanta Biserica ne aduce aminte de evenimentele care au avut loc cu ocazia intruparii Fiului lui Dumnezeu din Prea Curata Fecioara Maria. Legatura dintre mama si prunc, chiar inainte de nastere, trebuie vazuta si evaluata in lumina pe care ne-o procura datele descoperirii divine. Spunand ca fiecare om este zidit dupa chipul lui Dumnezeu, ne referim la Dumnezeu in Treime si tinem seama de relatiile dintre Persoanele divine din Treime. In sanul Treimii identificam o paternitate: Dumnezeu Tatal naste pe Fiul. Paternitatea divina se proiecteaza si in chipul lui Dumnezeu din om. Este important de retinut, insa, faptul ca in vreme ce in Treime nu se identifica decat paternitatea divina - Dumnezeu Tatal naste pe Fiul - in existenta pamanteasca nu se identifica decat maternitatea umana - mama naste copilul. Intre paternitatea divina si maternitatea umana actul intruparii Fiului lui Dumnezeu a stabilit o legatura specifica si unica. Intr-o rugaciune ce se rosteste de catre preot a opta zi de la nasterea pruncului se spun aceste cuvinte : "Doamne, Iisuse Hristoase, Care Te-ai nascut din Tatal mai inainte de veci, fara mama si in zilele cele din urma trimis ai fost de la Tatal si Te-ai nascut pe pamant din Maica cea nenuntita" (adica fara tata)... Legatura dintre nasterea din Tatal, fara mama, din planul vesniciei, si nasterea din Mama, fara tata, pe pamant, este semnificativa. Datorita acestei corespondente, maternitatea Fecioarei apare drept figura omeneasca a paternitatii divine vesnice. Paternitatii vesnice, asadar, care este o categorie expresiva a vietii divine, nu-i corespunde ceva anume in viata pamanteasca a barbatului, in schimb ii corespunde maternitatea ca o categorie religioasa a vietii umane. De aici rezulta si faptul ca sufletul femeii este mai sensibil la spiritual, femeia fiind mai aproape de

izvoarele vietii, de geneza. Si tot de aici mai rezulta si adevarul ca autentica legatura dintre parinte si fiu nu este aceea dintre tata si copii, ci dintre mama si prunc. Pentru copil, mama inseamna cu totul altceva decat tata, chiar privind lucrurile din punct de vedere spiritual. Este vorba deci de un raport dintre mama si prunc pe care nu-l putem trece cu vederea in analiza slujbelor ce se savarsesc in legatura cu nasterea.

Se face, in genere, afirmatia ca "omul este fiul femeii" (V. Parvan). In crestinism insa aceasta afirmatie dobandeste sensuri noi. Din clipa in care ingerul vesteste pe Fecioara Maria, spunandu-i : "Bucura-te cea plina de har, Domnul este cu tine... Iata vei lua in pantece si vei naste fiu si vei chema numele Lui Iisus" (Luca I, 28, 31), faptura fiecarei femei insarcinate este invaluita intr-un nevazut nimb de slava. Pruncul ce se zamisleste in pantecele Fecioarei si cu care Maica Preacurata este pe deplin unita, "umple de har intreaga ei fiinta, iar acest har "umple" si Biserica. Acelasi har al Mariei "umple" si legatura dintre o mama crestina si pruncul ei. Dante numeste pe Maica Domnului un trandafir inflorit de un soare tainic, identificand acest soare cu pruncul Iisus. In lumina acestei imagini poate fi vazuta si legatura purtatoare de har dintre mama si copil. Nasterea nu mai poate fi considerata drept un blestem. Starea de necuratie a femeii lauze, vreme de 40 de zile, isi pierde semnificatia prevazuta de legea mozaica. Femeia mama este izbavita de vechile servituti. Ea se afla in paza ingerului Gavriil.

Pentru toate slujbele ce se oficiaza in legatura cu nasterea, ideea intruparii este centrala. Adevarul acesta nu priveste doar faptul pogorarii Fiului lui Dumnezeu in lume, ci si faptul ca aceasta pogorare este acceptata de catre creatie, este primita prin cuvintele: "Iata roaba Domnului. Fie mie dupa cuvantul tau" (Luca I, 38). Semnificatia acestui lucru ne este redata plastic de icoana Preacuratei. In scop demonstrativ vom aminti despre o icoana bizantina din veacul al VI-lea, in care Maica Domnului ne este infatisata intr-o ploaie de raze luminoase, avand in mijlocul pieptului, in locul inimii, asemanator soarelui, pe Fiul ei, pe Mantuitorul Iisus Hristos. Ce simbol admirabil al raportului dintre o mama crestina si pruncul ei ! Referindu-ne la imaginea Fecioarei Mame din icoana, este ca si cum Maria nu ar mai avea inima omeneasca, caci locul inimii este ocupat integral de Iisus. Fiul lui Dumnezeu insusi salasluiește in inima ei, faptura sa prefacandu-se astfel intr-un tabernacol viu. In acelasi fel putem vorbi si despre mama care a nascut; ea poarta inca vreme de 40 de zile pe prunc in inima ei. Cum vibreaza in adancul fiintei sale iubirea fata de Dumnezeu, vibreaza si iubirea pentru copil. Odata cu sosirea acestui sol ceresc, o schimbare sfanta si minunata are loc in intreaga ei faptura. Drumul pe care il va urma copilul in lume va fi si drumul ei. Cea dantai cale insa pe care o va strabate, va fi aceea de la locul in care a deschis ochii pe pamant, in vatra casei, si pana la biserica, unde va primi taina botezului. Dorinta mamei de a-si vedea pruncul viu in lume, in fata ochilor ei, nu este egalata decat de aceea de a-l vedea partas al imparatiei lui Dumnezeu.

Ce trebuie să facem înainte de naștere?

Din clipa in care a venit pe lume un copil, indiferent de apartenenta lui culturala, isi incepe viata prin respectarea anumitor traditii si obiceiuri ce tin, in cea mai mare masura, de religie. Romanii ca popor crestin ortodox, isi boteaza copiii, acest act fiind prima introducere in viata spiriatuala si o binecuvantare pentru om.

Nasterea, ca un prim moment din viata omului, constituie premiza unui obicei deosebit, la care, alaturi de familie, participa intreaga colectivitate. In zonele rurale, in mod special, dar și în cele urbane, chiar si in prezent, nasterea este urmata de o multitudine de obiceiuri dintre cele mai variate care se refera atat la copil cat si la proaspata mama. Practicile urmaresc in general inlaturarea fortelor malefice si asigurarea unui cadru propice cresterii nou-nascutului.

În timpul sarcinii, mama este datoare să se roage pentru prunc și pentru sănătatea ei, pentru a putea să ducă la bun sfârșit „darul nașterii de prunc”, cu care a fost binecuvântată. Este bine ca în această perioadă să citească Acatistul Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului, Brăul Maicii Domnului sau orice Acatist sau Paraclis închinat Maicii Domnului.

Cu o săptămână două înainte de a naște, ar trebui, pe lângă curățenia care se face în casa în care va sta pruncul, să se facă o sfeștanie, iar soții, sau cel puțin mama, se va spovedi și împărtăși, pentru ai oferi copilului care vine în lume și curățenia spirituală. Mai mult mama primește de la Dumnezeu, prin cele două Sfinte Taine (Spovedania și Împărtășania) putere divină și forța de a trece peste greutățile nașterii, deoarece „vine om nou în lume”.

Când mama va pleca la spital să nască, să aibă și o cruciuliță sau iconiță sfințită cu ea, eventual pregătită dinainte în bagajul personal, deoarece îi va fi de mare folos, care va deveni un izvor de har, un balsam spre încredere, nădejde în Dumnezeu și alinarea durerilor.

Ce trebuie să facem la nașterea pruncului ?

Dupa ce femeia naste pruncul, in ziua intai sau a doua zi, moașa (moașa simbolică, adică o femeie – prietenă, soră, cunoștință), unul din membrii familiei sau oricine va voi să dea o mână de ajutor, aduce la biserica apa curata pentru sfințire într-un vas sau într-o sticlă la gâtul căreia se obișnuiește să se lege o grenguță de busuioc cu care se va stropi, si preotul o sfinteste, “spre alinarea durerilor, spre iertarea pacatelor, spre departarea tuturor relelor, spre tarie, vindecare si sfințire a caselor”.

Cu această apă sfințită se stropește camera unde stă mama după naștere, casa în care va locui până la împlinirea celor 40 de zile de la nașter, mama poate să și bea pe nemâncate de trei ori zicând “în numele Tatălui (o dată), al Fiului (a doua oară) și al Sfântului Duh (a treia oară), se pot stropi și cei ai casei și se pun câte trei picături în băița pruncului până la Botez zicând “în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh.

Rugaciunile si riturile ce se savarsesc in prima zi a nasterii copilului sunt concentrate in jurul sfințirii apei. Potrivit spuselor lui Simeon al Tesalonicului, aceasta sfințire este o preinchipuire sau chiar o anticipare a tainei botezului. De fapt, sfințirea apei constituie o descoperire a unei laturi esentiale a misterului baptismal, fiind o pregatire a botezului, care nu se reduce la acest rit initial, ci priveste randuiala nasterii pruncului in intregul ei. Acordand acestei ape sfințite un oarecare caracter de apa lustrala, adica curatitoare, prin care se spala orice necuratie fizica ce ar rezulta pe urma nasterii pruncului, nu inseamna a-i limita caracterul sfințitor propriu-zis, care poate fi pus in legatura nemijlocita cu lucrarea de pregatire a pruncului nou-nascut pentru botez. Din apa sfințita de preot gusta mama; tot cu ea se stropeste casa si se pune o parte, in primele zile dupa nastere in baia copilului.

Cu ocazia sfințirii apei, preotul rosteste aceste cuvinte: "Dumnezeule Cel cu nume mare, Care faci minuni fara de numar, vino, Stapane, la robii Tai, care se roaga Tie, si prin trimiterea Sfântului Duh sfințeste apa aceasta". Referirea la minuni, in aceasta epicleza, este profund semnificativa. Minunea nu priveste doar sfințirea apei, ci prin apa sfințirea casei, a mamei, ca si aceea a pruncului ei. Orice minune este o marturie a existentei lui Dumnezeu si o dovada deosebita a prezentei Sale active in lume. Astfel, prin stropirea casei cu apa sfințita, acest locas devine un templu al prezentei si lucrării divine, aducand totul in legatura cu locul in care S-a nascut Mantuitorul si cu ieslea in care S-a salasluit. Cu alte cuvinte, devine o lume a lui Dumnezeu, patrinsa de puterea si iubirea Lui. Minunea insa, dupa cum am mai spus, are in vedere mai ales persoanele umane, fiinte rationale create de Dumnezeu a se afirma intru deplina libertate. In cazul de fata e vorba despre persoana mamei si aceea a pruncului. Sfințirea acestora presupune faptul ca Dumnezeu intra in interactiune cu ele, facandu-le sa se deschida energiilor Sale divine, cu scopul sa le ajute in aceste momente mai deosebite ale vietii. Cel care le intinde mana spre ocrotire si alinare este Dumnezeu insusi, in masura sa savarseasca minuni.

Prin slujba binecuvantarii apei, are loc de fapt sfințirea mamei si a pruncului, lucrare care se pune temelul pregatirii botezului. In afara de botezul pruncilor, nici o taina nu este precedata de o anumita ierurgie. Se stie ca taina botezului nu poate fi savarsita fara o pregatire, iar pregatirea este presupusa si in cazul in care cel ce se boteaza este un prunc si prin urmare incapabil sa inteleaga ce se intampla cu el. Dar intelegerea ca atare nu este considerata de Sfanta Biserica o conditie pentru botez. Ea este, mai degraba, rezultatul primirii acestei taine decat conditia si anticiparea ei. Pentru aceasta insa Biserica nu

renunța la pregătire, văzând în pregătire un act pe care ea însăși îl savarsește, constând într-o recapitulare a tot ceea ce face posibilă regenerarea botezului. În acest sens, Biserica angajează pe mama la îndeplinirea lucrării despre care vorbim. În general, iubirea este energie creatoare; ea cheamă la viață și îmbogățește viața. Iubirea pătrunde până la rădăcinile fapturii umane, prin care aceasta își trage seva din existența lui Dumnezeu. Prin mama, iubirea care pornește de la Dumnezeu se întoarce tot la El, nu singură, ci cu un spor de viață nouă: copilul.

Fără mama nu putem socoti că ar avea loc vreodată pregătire. Inima mamei se aseamănă, așa cum am mai văzut, cu aceea a Maicii Domnului. După cum Maica Preacurată a fost candelă pesterii în care S-a născut Hristos, cea mai frumoasă stea a nopții sfinte, tot la fel și mama e pavăză pruncului ei. După cum Preacurată a pregătit salasluierea Cuvântului lui Dumnezeu în lume, tot la fel pregătește și mama pe copil pentru taina nasterii din apă și din Duh. Începutul acestei pregătiri se face în ziua întâi iar în celelalte momente se continuă.

Ce trebuie făcut până la Botez ?

În a opta zi merge preotul la casa unde s-a născut pruncul, aprinde lumânarea și, cadînd toată casa, citește *rugăciunile la femeia lăuză*. Aceste rugăciuni se citesc spre tămăduirea trupului mamei, dar și spre a fi feriți - ea și pruncul - de deochi, de priviri pline de invidie, ură sau de uneltirile diavolului, care aduc irascibilitate, ceartă, frică sau zbucium sufletesc.

În perioada de până la botez vecinii și prietenii vin în vizită aducând diverse cadouri și urând viața îmbelsugată copilului și mamei, acest obicei s-a înstăpînit în creștinism, în aducerea aminte a darurilor pe care le-au făcut magii Pruncului Iisus, de aceea darurile sunt însoțite de obiecte simbolice creștine: iconițe, cruciulițe ș.a.

Tot a opta zi după naștere, înainte de botezul pruncului, se citește și rugăciunea la însemnarea pruncului, când i se pune numele.

Preotul, stropescă casa în chipul crucii cu aghiazmă; apoi însemnează pruncul, zicînd: "Mainile Domnului te-au făcut și te-au zidit", și îl binecuvîntează. Aceasta se face ca să fie pazit pruncul până va primi și Sfântul Botez.

Însemnarea pruncului în ziua a opta, când i se pune și numele, este o rânduială liturgică de sine statătoare, prevăzută și ea cu binecuvîntare, rugăciunile începătoare (trisaghion, Tatal nostru...), troparul zilei, ca și rânduiala pentru femeia lăuză.

E momentul în care în semnul sfintei cruci se însemnează pruncul **la frunte**, (pentru luminarea minții și a gândurilor), **la gura** (pentru sfîntirea cuvîntului și a suflării) și **la piept** (pentru ferirea inimii de poftele și patimile trupesti), urmînd în continuare rugăciunea propriu-zisă a însemnării pruncului, cu punerea numelui, iar apoi închinarea la icoana Maicii Domnului, troparul "Bucura-te cea plină de dar", condacul "Cel ce ai sfîntit pantecele Fecioarei cu nașterea Ta" și apolisul mic. În această rânduială, pregătirea și anticiparea botezului dobîndesc un caracter vadit. În ea se observă mai întâi legătura cu practica tăierii împrejur a pruncilor de parte barbătească a opta zi de la naștere în legea veche (Levitic XII, 3), dar și cu evenimentul tăierii împrejur a Mantuitorului însuși, tot a opta zi, când i S-a pus și numele de Iisus (cf. Luca II, 21). Taierea împrejur a fost rânduită de Dumnezeu ca semn al legământului Sau cu Avraam și cu urmașii acestuia, prefigurînd de faptă taina botezului. Când Sfântul Apostol Pavel zice : "În El (în Hristos) ați fost tăiați împrejur, cu tăiere împrejur nefăcută de mînă" (Col. II, 11), se referă în același timp la botezul creștin, dar și la actele care pregătesc în a opta zi de la naștere primirea de către prunc a acestei sfinte Taine.

Cu ocazia savarsirii acestei rânduieli, preotul rostescă cuvintele: "Doamne, Dumnezeul nostru, Tie ne rugăm și pe Tine te chemăm, să se însemneze lumina fetei Tale peste robul Tau acesta (ii pune numele) și să se însemneze crucea Unuia-Născut Fiului Tau în inima și în cugetul, lui, ca să fugă de la

desertaciunea lumii si de toata vicleana uneltire a vrajmasului si sa urmeze poruncile Tale". Acest rit, prin care Biserica primeste la sine pe prunc in numele lui Hristos si il insemneaza in chipul crucii, semnul biruintei Domnului asupra mortii, nu are loc a opta zi de la nasterea pruncului numai datorita conformarii unor prescriptii. Aceasta zi, a opta, este simbolul Imparatiei lui Dumnezeu, simbolul unei realitati ceresti de dincolo de aceasta lume, la care noi am devenit partasi prin moartea si invierea Fiului lui Dumnezeu. Astfel, in rugaciunea pentru prunc din ziua a opta, Biserica intampina copilul ca pe o faptura creata in vederea vesniciei. Semnul crucii ce i se face inainte de botez, e insotit cu anticipare de "lumina fetei lui Hristos", precum si de un nume pe care il va purta. Crucea aseaza in adancul fiintei celui ce se pregateste de botez, ca intr-un templu, un altar de jertfa, un loc al prezentei Mantuitorului. Dar crucea niciodata nu este lipsita de slava. Fiind de ordin spiritual si fiind o lumina care umple deopotriiva cugetul si inima, ea este pentru un adult cea dintai descoperire a unei realitati supranaturale, iar pentru un copil o adevarata zestre launtrica. Despre aceasta zestre ne spune Sfantul Apostol Pavel urmatoarele : "Si avem comoara aceasta in vase de lut, ca sa se invedereze ca puterea covarsitoare este a lui Dumnezeu si nu de la noi" (II Cor. IV, 7). E vorba despre comoara pe care pruncul o primeste a opta zi ca o arvuna, dar pe care o va dobandi in mod deplin in ziua botezului.

Imprimarea crucii, ca si a luminii fetei lui Hristos, in sufletul pruncului, in ziua a opta, are un rol mijlocitor prin care se descopera continutul insusi al pregatirii ce are loc in vederea unei noi nasteri din apa si din Duh. Ea se savarseste prin raportarea fiintei omului, cu tot ceea ce este ca si cum tot ceea ce are, la Dumnezeu, ca la o sursa primordiala si la o tinta ultima. Omul este inzestrat, prin actul zidirii sale, cu chipul lui Dumnezeu. Primind a opta zi de la nastere un nume, pruncului i se acorda un statut de persoana cu raspunderi proprii, corespunzatoare modelului divin inscris in faptura sa. Cu ocazia insemnarii sale, pruncul nu primeste in mod simplu un nume de la Dumnezeu, prin care dobandeste forma lui personala specifica, ci primeste un nume de botez, inainte de botez, un nume nou, un nume inconjurat de stralucirea maririi lui Hristos. Caci cei ce se boteaza primesc numele pe care Dumnezeu l-a scris inca de la intemeierea lumii, in cartea vietii (cf. Apoc. XIII, 8). In acest sens, Mantuitorul insusi a spus ucenicilor Sai : "Bucurati-va, ca numele voastre sunt scrise in ceruri!" (Luca X, 20). Pentru fiecare crestin numele este impartasire de lumina si viata dumnezeiasca. Primind numele a opta zi, pruncul nou-nascut capata odata cu acest nume si un reprezentant in cer, un mijlocitor inaintea altarului lui Dumnezeu, un sfant ocrotitor, precum si un inger pazitor al vietii sale. Numele insusi al sfantului care ne-a fost incredintat spre ajutor si paza este o icoana care ne aminteste necontenit despre viata pe care acest sfant a inchinat-o lui Hristos si un indemn de a urma aceasta viata.

Sub forma sensibila a acordarii unui nume, Dumnezeu transmite unei persoane chemarea Sa, deschizandu-i calea spre prezenta Sa, si, in acelasi timp, o integreaza si intr-o anumita ordine de viata. Astfel, pruncul nou-nascut este integrat in sanul unei familii si in destinul unui neam. Integrarea celui nou-nascut in familie, care este o "ecclesia domestica", a opta zi de la nastere, se face prin ritualul inchinarii pruncului la icoana Maicii Domnului. La intrarea in comunitatea tatalui si a fratilor, copilul este astfel insotit de harul Mariei, care umple "mica biserică" a familiei. Nazaretul nu ar fi fost caminul lui Iisus daca acest camin ar fi fost lipsit de mama si de arhanghel. Aceea care a primit Cuvantul intru cucernica smerenie, in ziua Bunevestiri, si L-a contemplat in pestera din Vitleim, este tot aceea care L-a intampinat si in dimineata invierii. Prin inchinarea la icoana Preacurarei, pruncul este introdus in propria lui familie si incredintat grijii Imparatesei Cerului.

Ce tradiții mai sunt ?

Astfel, in unele zone, imediat dupa nastere, mama este unsa cu unt de oi si cu spirt si este incinsa cu un brau lat de lana. Prima baie a copilului este un moment semnificativ cand pruncului i se fac "ursitele". In scaldă i se pune un ban de argint pentru purificare apei, precum si busuioc. Apa rezultata din scaldatoare este aruncata deasupra unui par ascutit sau la radacina unui pom pentru a nu calca nimeni pe ea. Dupa aceasta, copilul este masurat cu o sfoara de canepa care apoi este ascunsa in partea de deasupra a tocului usii pentru a nu putea fi calcata in picioare si copilul sa ramana totdeauna sanatos. Dupa caderea buricului, acesta se strange fiind pus la o grinda, iar la implinirea varstei de 7 ani i se da copilului sa defaca ata pentru a se putea prevedea viitorului lui: daca se va descurca sigur in viata sau va avea nevoie de ajutor.

RANDUIALA SFANTULUI BOTEZ

Cînd vrea să se boteze un necreștin, om vîrstnic, atunci înainte de a se boteza, preotul îl pregătește în chip cuviincios, cercetînd dorința lui sinceră de a trece la legea creștinească și învățîndu-l "Crezul" și rugăciunile. Apoi îl botează.

Cînd se aduce la botez un prunc, atunci preotul cercetează mai întîi cine sînt părinții săi și cine sunt nașii și-i înscrie în registrele bisericești, avînd grija ca actul de naștere să fie trecut înainte la oficiul stării civile (la primărie). După aceea săvîrșește rînduiala Sf. Botez, așa cum se arată în cărțile bisericești. Rînduiala aceasta este foarte frumoasă și e bine ca fiecare creștin să știe însemnătatea cuvintelor și acțiunilor sfinte ce au loc la botez.

Lepădările

Înainte de scufundarea în apă a celui ce se botează, se fac lepădările. Nașii se întorc cu fața la asfințit, partea unde apune soarele și de unde vine întunerecul și se leapădă de satana, de toți îngerii lui și de toată slujirea diavolească. Această lepădare însemnează că cel ce se botează trebuie să fugă de sfaturile vicelanului, de păcat și de calea răutății, ce duce la pieire. Apoi întorcondu-se cu toții spre răsărit, locul luminii, de unde răsare soarele și care însemnează împărăția luminii lui Hristos, mărturisesc cu glas tare că cel ce se botează se unește cu Hristos și va trăi după poruncile Lui. Este deci un jurămînt mare și nașii trebuie să observe ca cel botezat să-l păzească cu sfințenie pînă la sfîrșitul vieții.

Citirea Crezului

Îndată după aceasta se citește "Crezul" sau mărturisirea adevăratei credințe creștine. În Crez, care se mai numește și "Simbolul credinței", se arată, pe scurt, toată credința sau legea noastră creștină ortodoxă. Crezul a fost întocmit la Sinodul întîii Ecumenic, adică la o mare adunare a celor 318 sfinți părinți, veniți din toate părțile lumii, la Niceea, pe vremea slăvitului Împărat Constantin cel Mare. De atunci "Crezul" se păstrează în biserica noastră ortodoxă cu sfințenie. La acea măreață adunare au luat parte mari părinți ai Bisericii creștine, ca: Sf. Nicolae de la Mira Lichiei, sf. Spiridon al Trimitundeii, sf. Atanasie cel Mare, Patriarhul Alexandriei și alții. Crezul s-a încheiat definitiv la al doilea Sinod Ecumenic, ținut la Constantinopole, în anul 381.

Crezul are 12 articole sau despărțituri și se citește astfel:

Articolul 1 — Cred într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțitorul, făcătorul cerului și al pămîntului, văzutelelor tuturor și nevăzutelelor.

Articolul 2 — Și într-Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul născut, Carele din Tatăl s-a născut mai înainte de toți vecii; Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Carele toate s-au făcut.

Articolul 3 — Carele pentru noi oamenii și pentru a noastră mîntuire s-a pogorît din ceruri și s-a întrupat de la Duhul Sfînt și din Maria Fecioara și s-a făcut om.

Articolul 4 — Și s-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, și a pătimit, și s-a îngropat.

Articolul 5 — Și a înviat a treia zi după Scripturi.

Articolul 6 — Și s-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui.

Articolul 7 — Și iarăși va să vie cu slavă să judece viii și morții, a Căruia împărăție nu va avea sfîrșit.

Articolul 8 — Și întru Duhul Sfînt, Domnul de viață făcătorul, Carele din Tatăl purcede, Cea ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Carele a grăit prin proroci.

Articolul 9 — Într-una sfîntă, sobornicească și apostolească Biserică.

Articolul 10 — Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor.

Articolul 11 — Aștept învierea morților.

Articolul 12 — Și viața veacului ce va să fie. Amin.

Orice creștin luminat trebuie să știe pe din afară cuvintele sfinte și atât de scumpe ale “Crezului”, iar când vine la botez, ca naș, să-l citească sau cel puțin să-l repete după preot.

Pentru ce se face mărturisirea credinței la botez?

Citind “Crezul”, mărturisim credința noastră adevărată și neschimbată în Sfânta Treime — Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, în sfânta Biserică întemeiată de Iisus Hristos pentru mântuirea noastră, în puterea sfințelor taine, învierea morților și slăvita împărăție a lui Dumnezeu, care va să vie.

Când se botează un om mare, el singur mărturisește această credință rostind Crezul, iar dacă se botează un prunc, atunci în locul lui fac această mărturisire nașii săi.

Dar pentru ce această mărturisire se face tocmai la botez?

Pentru că Domnul nostru Iisus Hristos a spus ucenicilor Săi: “Mergeți în toată lumea și botezați toată făptura. Cine va crede și se va boteza, mîntui-se-va; cine nu va crede, osîndi-se-va” (Marcu 16,25).

Deci, cel ce se botează trebuie să mărturisească credința în adevăratul Dumnezeu în Hristos Mîntuitorul. Cum însă pruncii nu pot mărturisi singuri credința, dar nici nu pot fi lăsați nebotezați, căci fără botez nu este mîntuire (după cuvîntul Domnului: “cine nu se va naște din apă și din Duh nu va vedea împărăția lui Dumnezeu”) — noi botezăm pe pruncii noștri pe temeiul credinței nașilor și a preotului, care botează. Sfînta Evanghelie ne povestește numeroase cazuri cînd multora s-a dat iertarea păcatelor, tămăduirea boalelor și alte daruri ale milei dumnezeiești pe temeiul credinței părinților și a prietenilor lor. Așa s-a tămăduit fiica Hananiencii, s-a vindecat sluga sutașului, a înviat fiica lui Iair, s-au iertat păcatele slăbănogului. De aceea s cuvine ca nașii să aibă credința tare și neclintită, căci ei dau cheazășie pentru cel ce se botează. Iar cînd copilul va crește, părinții și nașii, apoi preoți și învățătorii trebuie să-l îndrumeze și să-l întărească în credință, ca să poată dobîndi mîntuirea veșnică.

Aprinderea lumînărilor la botez

După citirea “Crezului”, preotul îmbracă felonul (veșmîntul mare) și începe însăși taina botezului. După ce dă binecuvîntare și sfințește apa, preotul dă nașilor lumînări aprinse și împodobite. De asemenea se aprind trei lumînări și în fața vasului cu apa pregătită pentru botez.

Ce înseamnă aceste lumînări aprinse?

Ele arată că în clipa botezului se aprinde lumina lui Hristos în sufletul celui ce botează; se aprinde o candelă minunată a vieții creștine, a credinței adevărate, a trăirii după Hristos. Lumina aceasta trebuie s-o păstreze omul în toate zilele vieții sale pînă la suflarea cea de pe urmă. După cum unii călători evlavioși pleacă departe, ca să se închine la Locurile Sfinte, tocmai la Ierusalim, și de acolo aduc, cu toată grija, lumina Învierii, aprinsă în noaptea Paștelui la Mormîntul Domnului, tot așa orice creștin este dator să păzească în sufletul său lumina botezului, în toate zilele vieții sale. O candelă aprinsă nu se stinge dacă este bine îngrijită și dacă are untdelemn îndeajuns. Tot așa, lumina botezului arde în sufletul omului și-i luminează calea vieții, dacă el își păzește sufletul de întinărirea păcatului, umblă în adevăr și dreptate și împlinește poruncile lui Dumnezeu, turnînd în candela credinței untdelemnul faptelor bune.

Iată ce mare însemnătate au luminile sau lumînările, pe care le țin în mîinile lor nașii la botez. Cele 3 lumînări aprinse în fața vasului cu apă (sau pe marginea cristelniței) arată că botezul se face în numele Sfintei Treimi. Lumînările ce se întrebuițează la sfîntul botez (precum și celelalte taine și slujbe bisericesti), avînd o însemnătate atât de mare, Biserica poruncește ca ele să fie din ceară curată și nu cumpărate de la negustori, căci altfel se aduce jignire sfintei taine a botezului și se micșorează însemnătatea lor.

Ungerea cu untdelemn

După ce sfințește apa pregătită pentru botez, preotul unge părțile trupului celui ce se botează cu untdelemn sfințit. Aceasta înseamnă că mila Domnului s-a revărsat asupra celui ce se botează, că Dumnezeu îl cheamă la mântuire, învrednicindu-l a se apropia de sfânta taină a botezului.

Scufundarea on apa botezului

Urmează apoi partea cea mai însemnată din rînduiala botezului, anume: - întreita scufundare în apă. Botezînd, preotul rostește următoarele cuvinte: "se botează robul (sau roaba) lui Dumnezeu (cutare) în numele Tatălui, amin, și al Fiului, amin, și al Sfîntului Duh, amin".

Noi ne botezăm în numele Sfintei Treimi după aceeași poruncă a Mîntuitorului, pe care a dat-o sfinților Săi Apostoli, iar prin ei întregii Biserici, zicînd: "Mergînd, învățați toate neamurile, botezîndu-i în numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfîntului Duh" (Matei 28, 19).

Scufundarea celui ce se botează în apă însemnează îngroparea "omului celui vechi", adică a omului legat cu puterea păcatului, iar ieșirea din apa botezului însemnează nașterea "omului celui nou", înnoit prin puterea Duhului Sfînt. Apa, deci, este și un semn de spălare a păcatului ce apasă asupra omului și apoi închipuiește și mormîntul, în care se îngroapă "omul cel vechi", ca și cum născut din nou, într-un chip mai presus de înțelegerea noastră. După cum și Mîntuitorul Hristos a zăcut în mormînt 3 zile, iar a treia zi a onviat. Din apa botezului omul iese cu totul curat, spălat de păcatul strămoșesc, iar dacă se botează un om vîrstnic, atunci o dată cu aceasta se spală și de păcatele sale personale, pe care le-a făcut în viață. Aceasta se vede lămurit și din frumoasele rugăciuni ce se citesc la botez și mai ales din citirea Apostolului și a Evangheliei.

"Apostolul" ce se citește la botez (Din cartea cea către Romani a Sfîntului Apostol Pavel citire).

Fraților, cîți în Hristos ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat. Îngropaptu-ne-am cu El împreună prin botez întru moarte, ca, precum S-a sculat Hristos din morți prin slava Tatălui, așa și noi întru înnoirea vieții să umblăm. Că de sîntem împreună sădiți după asemănarea morții Lui, deci și învierii Lui vom fi părtași. Aceasta știind, că omul nostru cel vechi cu Dînsul împreună s-a răstignit, ca să se strice trupul păcatului, ca să nu mai slujim noi păcatului. Că cela ce a murit s-a îndreptat de păcat. Și de am murit cu Hristos, credem că vom și învia cu Dînsul, știind că Hristos, Carele S-a sculat din morți, nu va mai muri, că moartea pre Dînsul nu-L mai stăpînește. Că cela ce a murit păcatului, o dată a murit; iar cela ce viază, lui Dumnezeu viază. Așa și voi socotiți-vă pre voi a fi morți păcatului și vii lui Dumnezeu, întru Hristos Iisus, Domnul nostru (Romani 6, 3-11).

Evanghelia ce se citește la botez (Din sfonta Evanghelie de la Matei citire)

"În vremea aceea, cei unsprezece ucenici au mers on Galileia, on muntele unde le-a poruncit lor Iisus. Și văzîndu-l pre El s-au închinat Lui, iară unii s-au îndoit. Și apropiindu-se Iisus le-a grăit lor, zicînd: Datu-mi-s-a toată puterea în cer și pre pămînt. Mergeți dară și învățați toate neamurile, botezîndu-i pre ei în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh; învățîndu-i să păzească toate cîte am poruncit vouă. Și iată eu cu voi sunt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului. Amin" (Mat. 28, 16-20).

Noului botezat i se dă o cămașă albă, semn al deplinei curățenii sufletești. În acest timp se cîntă: "Veșmînt luminat dăruiește-mi mie, Cel ce Te îmbraci cu lumina ca cu o haină, mult milostive Hristoase, Dumnezeul nostru".

În vechime, după cum am amintit mai sus, păgîinii care se încreștinau purtau îmbrăcăminte albă cîteva zile după botez, ca un semn al curățeniei depline.

Ungerea cu Sfântul Mir (Sfânta Taină a Mirungeri)

Îndată ce iese din apa curăţitoare, cel botezat primeşte şi a doua taină creştinească, anume: mirungerea sau ungera cu sfântul mir. Preotul unge părţile trupului celui botezat, însă acum nu cu untdelemnul sfinţit, ci cu sfântul mir, ceea ce se face numai la botez. Miruind pe cel botezat, preotul rosteşte cuvintele: “Pecetea darului Duhului Sfont”. Şi această sfântă lucrare sau taină bisericească împărtăşeşte omului mai multe daruri duhovniceşti. Prin sfântul botez omul capătă deslegare de păcatul cel de demult şi se alătură la obştea creştină, iar prin sfânta mirungere i se dă celui nou botezat puterea de a se lupta împotriva păcatului şi a păstra darurile şi binecuvântările botezului.

Ca să înţelegem mai bine lucrarea celor două taine asupra omului, să facem o asemănare între starea creştinului şi starea ostaşului. Creştinul, adeseori se numeşte în sfânta Scriptură: “ostaş al lui Hristos”, fiindcă, după cum ostaşul este dator a apăra ţara lui şi a lupta împotriva duşmanilor care ar voi s-o încale, tot aşa un creştin adevărat trebuie să-şi apere curăţenia sufletului şi să lupte împotriva diavolului şi împotriva păcatului. Şi după cum ostaşul întîi este chemat şi înscris în cărţile armatei şi apoi i se dă haina militară, precum şi armele cu care trebuie să apere ţara, tot aşa omul întîi se alătură la oştirea lui Hristos, adică obştea sau biserica creştină — prin taina botezului şi apoi i se dau şi armele duhovniceşti — prin ungera cu sfântul mir.

La început sfinţii apostoli, prin punerea mîinilor lor peste cei botezaţi, le împărtăşeau darurile Duhului Sfînt. Dar înmulţindu-se din ce în ce numărul creştinilor, punerea mîinilor apostolilor a fost înlocuită cu mirungerea. Această lucrare sfîntă o poate face numai preotul.

Sf. Mir se sfinţeşte în Joia mare, de însuşi Patriarhul ţării, împreună cu mai mulţi episcopi sau arhieri, ca urmaşi ai sfinţilor apostoli, şi se împarte la toate bisericile din întreaga ţară.

Ce însemnează celelalte semne şi mişcări în rînduiala Botezului ?

Punerea cruciuliţei

Celui botezat i se dă o cruciuliţă sfinţită pentru a fi purtată pe piept, căci sfînta cruce este semnul mîntuirii noastre şi arma de biruinţă asupra diavolului şi meşteşugurilor lui. Cel ce cu credinţă se umbreşte cu semnul crucii, o sărută, i se închină şi o poartă pe piept, cugetînd şi la jertfa de Cruce a Mîntuitorului, scapă de multe primejdii şi luptă mai uşor cu ispitele şi păcatele de tot felul.

Tot la botez se mai obişnuieşte ca părinţii pruncului, sau cineva din familie să prindă în pieptul celor prezenţi câte o cruciuliţă. Această cruce se numeşte mărturie, adică îi face pe toţi cei prezenţi responsabili pentru viaţa „în Hristos” pe care o va duce pruncul, şi vor mărturisi la Dreapta Judecată, nu numai înaintea oamenilor, că l-au îndrumat pe cel încreştinat spre o viaţă creştinească.

Întreita înconjurare

După scufundarea celui ce se botează în apă, preotul şi naşii, purfînd pe cel botezat în braţe — dacă e prunc, iar dacă e om mare, păşind cu toţii — înconjoară de trei ori masa cu sf. Evanghelie şi cristelniţă, cîntînd stihul: “Cîţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat, Aliluia”. Această înconjurare sau încercuire are o însemnătate adîncă. Ea arată şi bucuria Bisericii pentru că se adaugă încă un suflet la frăţia cea sfîntă creştină. Dar ea arată şi întreita legătură a celui ce se botează cu Dumnezeu cel adevărat — Tatăl, Fiul şi Sfîntul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită. Precum cercul este ceva strîns unit şi neîntrerupt, aşa trebuie să fie şi legătura celui ce se botează cu Dumnezeu — strîns unită şi neîntreruptă.

Spălarea cu fașa sau cu buretele

După ce citește Evanghelia, preotul spală cu fașa sau cu un burete, anume pus, părțile trupului celui botezat, zicînd cuvintele: "Te-ai botezat, te-ai luminat, te-ai miruit, te-ai sfințit, te-ai spălat în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh". Prin această spălare văzută se arată că i s-au iertat toate greșalele și că sufletul lui este curat ca zăpada.

Apoi leagă copilul cu fașa pentru a fi ocrotit de tot răul, în toate zilele vieții lui, zicînd „Începe-voi cu putere viața mea“, dîndui prin acest act putere divină în lupta cu ispitele ce vin de la diavol, de la lume și de la trup.

Tunderea

În sîrșit se face tunderea celui botezat. Preotul taie cîte puțin păr de pe capul celui botezat, cruciș, zicînd: "Tunde-se robul (sau roaba) lui Dumnezeu (cutare) în numele Tatălui, al Fiului și al Sfîntului Duh". Aceasta este semn de supunere și ascultare și astfel se arată că cel botezat toată viața sa o va jerfi lui Hristos, slujind Lui cu credință și cu dragoste, ca Domnului și Stăpînului Său.

Cu închipuiesc materiile si obiectele cu care se săvârșeste Botezul?

Vasul pentru Botez, care se cheamă cristelnită, vine de la cuvîntul Hristos si se chiamă vas de încreștinare. În primele secole se construiau în curtea bisericii așa-numitele baptisterii, adică clădiri speciale cu un mic bazin de piatră pentru Botez. Cristelnita închipuiește trei lucruri:

1. trupul Bisericii, în care ne năstem din nou;
2. baia duhovnicească, în care ne curățim de păcatul strămosesc si
3. mormântul în care îngropăm pe omul cei vechi din noi, ca să înviem la o viață nouă în Hristos.

Apa închipuiește pe Duhul Sfânt revărsat peste lume. Căci apa este baia trupului, iar Duhul Sfânt este baia sufletului, precum zile Mântuitorul: "De nu se va năste cineva din apă si din Duh, nu va putea să intre în Împărăția lui Dumnezeu" (Ioan 3, 5). Apa Botezului închipuiește apa Iordanului si mormântul Domnului.

Suflarea de trei ori a preotului peste apa Botezului este simbolul Duhului Sfânt care vine peste noi la Botez;

Iar **afundarea** pruncului de trei ori în apă, în numele Prea Sfintei Treimi, închipuiește sederea lui Hristos trei zile si trei nopti în mormânt.

Untdelemnul sfintit cu care se unge pruncul închipuiește milostivirea lui Dumnezeu pentru om;

Tunderea părului noului botezat în chipul crucii simbolizează lepădarea omului vechi si creșterea lui duhovnicească în Iisus Hristos, la o viață nouă, sfântă.

Pânza albă, numită crismă, în care este înfășurat pruncul după botez, închipuiește curățirea lui duhovnicească după unirea cu Hristos, giulgiul cu care a fost înfășurat Domnul în mormânt si vesmântul luminat cu care se îmbracă omul în clipa-Botezului.

Fașa cu care se leagă copilul după ștergerea simbolizează legămîntul pe care îl face cel nou-botezat, prin nași, că va avea o viață creștină, unită cu Hristos.

Lumânarea aprinsă, ce se dă pruncului botezat simbolizează lumina lui Hristos "care luminează tuturor" si ne călăuzeste pe calea dreptei credințe.

Ospăț creștinesc după botez

Este un obicei străvechi și răspîndit la toate neamurile pămîntului, ca orice întîmplare de bucurie în viața unei familii să fie sărbătorită printr-un ospăț sau prăznuire, adunîndu-se rudele și prietenii în jurul unei mese și ospătînd cu inimă veselă și în voie bună. Obiceiul acesta este bun, căci însăși firea ne îndeamnă să ne veselim în clipe de bucurie, cu atît mai mult că asemenea clipe sunt mai rare în viața omului. Vedem pe Însuși Mîntuitorul luînd parte la ospăț în casa lui Lazăr din Betania, în casa lui Simon și la nunta din Cana Galileii. În pildele Sale, Domnul Iisus Hristos adesea vorbește despre astfel de ospete prietenești. În vechime creștinii după slujba bisericească luau parte la ospățul de obște, care se numea “agapă”.

Avem și noi românii un obicei străvechi că, după botez., părinții pruncului cheamă pe nașii, rudele și prietenii, pentru a petrece cîteva clipe de bucurie, ospătînd și veselindu-se cu toții. Dar nu rareori se întîmplă ca aceste adunări, în loc să fie prilej de petrecere frumoasă creștinească, se prefac în chefuri gălăgioase, ba cîteodată sunt însoțite de scandaluri, încăierări și — vai, chiar omoruri. Iată cum omul, cu voie sau fără de voie, adesea întoarce un lucru bun în ceva rău și dăunător pentru trupul și sufletul său și al semenilor săi.

Ți se umple inima de tristețe și de durere cînd citești sau ascuți povestindu-se despre asemenea “cumătrii” rușinoase pentru lumea noastră creștină, urmate de scandaluri, beții, cîntece rușinoase, bătăi, arestări și alte lucruri despre care nu se pomenea nici la ospățurile păgînilor din vechime. Unii fac asemenea petreceri chiar în ajunul Duminicilor sau sărbătorilor mari, ceea ce este oprit de canoanele noastre bisericești. Se întîmplă că astfel de “cumătrii” se prelungesc cîteva zile de-a rîndul, băuturile amețitoare curg rîuri, strigătele și cîntecele de rușine nu încetează, ceea ce este și urît, și vătămător atît pentru sănătatea lehuzei, cît și a copilului abia născut și botezat.

Iată ce spune Domnul nostru Iisus Hristos despre astfel de ospete rușinoase: “Luați aminte de voi înșivă, ca să nu se îngreueze inimile voastre cu sațul mîncării și cu beția și cu grijile lumii și fără de veste și vie asupra voastră ziua aceea a judecării” (Luca 21,34). Iar sf. apostol Pavel ne povățuiește, zicînd: “Iată noaptea (păgînătății) a trecut, iar ziua s-a apropiat; să lepădăm dar lucrurile întunerecului și să ne îmbrăcăm în arma luminii; ca ziua cu bună cuviință să ne purtăm, nu în ospete urîte și în beții, nu întru desfrînări și în fapte de rușine, nu întru certuri și pizmă. Ci vă îmbrăcați întru Domnul nostru Iisus Hristos și purtarea de grijă a trupului să nu o faceți spre poftă” (Rom. 13, 12-14).

Și, cu bună seamă, gîndește-te, frate creștine, după ce am cîntat la Sfîntul Botez, în biserică: “Cîți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat” putem oare, întorcîndu-ne acasă, să ne apucăm de petreceri urîte, păgînești, cu chioțe, cîntece de rușine, beții și alte ticăloșii, bătîndu-ne joc, în felul acesta, de marea și înfricoșata taină a botezului, în loc să ne bucurăm cu bucurie senină și sfîntă că s-a adăugat încă un suflet la Biserica lui Hristos?

Ce frumos este cînd, la un ospăț pregătit după săvîrșirea sfîntului botez, se adună părinții, rudele și prietenii, și după ce nașii predau copilul nou botezat mamei și o feliță, citesc apoi “Tatăl nostru”, se așează la masă și ospătează cu inimă bună. Lumînările botezului, încă aprinse, sunt așezate în mijlocul mesei și deci continuă acea bucurie pe care au simțit-o cu toții în timpul slujbei botezului.

Cineva închină în sănătatea părinților, a copilului și nașilor, la urmă se citește rugăciunea de mulțumire și mesenii se împrăștie pe la casele lor, ducînd în sufletele lor adevărata veselie creștinească și duhovnicească și gîndindu-se cu ce poate să ajute fiecare din ei ca noul botezat să crească spre bucurie părinților, să fie bun creștin și bun român și să umble pe calea mîntuirii, arătată de Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Hristos și propovăduită de sfînta noastră Biserică.

Ce trebuie făcut după Botez ? (Molifta și îmbisericirea)

La 40 de zile după naștere se face randuiala pt îmbisericirea pruncului botezat și pt curățirea lehuzei, după datina mostenită tot din Legea Veche (Lev. 12. 1-8), pe care a păzit-o și Maica Domnului, aducând pe dumnezeiescul sau Prunc la templu, unde a fost întâmpinat și ținut în brațe de bătrânul Simeon (Luca 2, 22 s.u.).

Pruncul e adus de maica sa sau de nas înaintea usilor bisericii, unde preotul citește molitvele de curățire, rugându-se întâi pt mama, ca Dumnezeu să o curățească de întinaciunea lehuzei și să o învrednicească a intra din nou în sfântul locaș și să se împartășească cu Sfintele Taine; se roagă apoi pt prunc, pt ca Dumnezeu să-l crească, să-l binecuvinteze și să-l sfințească, învrednicindu-l, la vremea convenită, de luminarea botezului.

În mod practic, pruncul este adus de mama în vederea îmbisericii în fața usilor bisericii sau în pronaos. Preotul, având epitrahilul însemnează cu semnul sfintei cruci pe mama și pe prunc, apoi punând epitrahilul și mâna dreaptă pe capul mamei, după rostirea introducerii liturgice formată din binecuvântare, rugăciuni începătoare și tropar (al zilei sau al întâmpinării Domnului), citește cele cinci molitve din Aghiazmatar. Mama și pruncul închipuie în acest moment pe Maica Domnului cu Iisus în brațe în templul din Ierusalim. În rugăciunile rostite de preot se aminteste despre împlinirea zilelor "curățirii" femeii lauze, fapt pentru care se cere dezlegare, dar se face și convenită referire la împartășirea mamei cu Sfintele Taine. În ce privește pruncul, preotul se roagă ca Dumnezeu să-l crească, să-l binecuvinteze și să-l sfințească, randuindu-i după această pregătire luminarea botezului. Despre Mantuitorul adus de Maica Domnului la templu ne spune Sfânta Evanghelie că a fost purtat în brațe de către dreptul Simeon (cf. Luca II, 28). Prin analogie cu cele petrecute în Ierusalim în aceste clipe, se savarsește întreaga procesiune a intrării în biserică, până la așezarea pruncului în fața usilor împaratești.

Urmează apoi îmbisericirea pruncului, adică introducerea lui în biserică: preotul îl ia în brațe pe prunc, închipuind pe dreptul Simeon, care a purtat în brațele sale pe Pruncul Iisus și face semnul Crucii cu el întâi în fața usilor bisericesti, apoi în mijlocul bisericii și, în cele din urmă, în fața usilor împaratești, zicând de fiecare dată: "Se îmbisericește robul (roaba) lui Dumnezeu (numele) în numele Tatalui..."(dacă pruncul e băiat preotul îl duce și în altar, ocolind cu el Sfânta Masă). apoi îl pune jos, în fața Usilor Împaratești, în semn că e închinat Domnului de îl ridică nasul sau mama.

Curățirea femeii lauze, se încheie cu aducerea pruncului la biserică, loc de sfințire și de dobândire a mântuirii. Întoarcerea mamei în templul mării lui Dumnezeu, după o perioadă de 40 de zile de la naștere, vreme în care a luat asupra ei toate urmarile ce au decurs din acest act, pune capăt unui itinerariu în decursul căruia și-a asumat viața copilului și, într-un anumit fel, a fost chiar viața lui.

În privința timpului savarsirii botezului, canoanele prevăd că pruncii, dacă sunt sănătoși, să nu se boteze înainte de 40 de zile de la naștere, tocmai pentru a se respecta normele legii privind curățirea mamei (Can. 38 al Sf. Nichifor Marturisitorul), perioada care coincide sau mai bine zis este una cu aceea a pregătirii pruncului pentru botez. La încheierea unui itinerar, mama își aduce ofranda la altar maternitatea ei însăși.

Referindu-ne la prunc îndeosebi, am văzut că el a ajuns să aparțină, prin închinarea la icoana Maicii Domnului, unei familii creștine. În nici un fel el nu are o existență autonomă. Viața lui este, determinată și modelată integral de aceea a "eclisiei domestice" care l-a primit în sânul ei. Familia creștină însă la rândul ei aparține Bisericii. De aceea mama care a dat viața copilului vine în locașul de închinare și în numele familiei aduce pe noul-născut ofranda lui Dumnezeu, închinându-l la altar. Prin acest act fiul ei intră în oarecare legătură cu marea comunitate de viață și de iubire pe care Cuvântul lui Dumnezeu intrupat o alcatuiește împreună cu credincioșii Săi. Ca membru al Bisericii, calitate pe care nu o capătă decât prin botez, are posibilitatea să se hrănească din bogatele haruri ale Sfântului Duh, găsind aici toate

mijloacele de zidire sufleteasca, de care traditia ortodoxa dispune, sub purtarea de grija a ierarhiei, in vederea participarii sale efective la lucrarea cea tainica a lui Dumnezeu in lume. Ritualul imbisericii face insa ca pruncul sa devina un "catehumen", un "chemat", dupa cum ne invata mai ales Simeon al Tesalonicului. Inainte chiar de a i se conferi botezul, Sfanta Biserica, adevarata mama a vietii, se grabeste sa-l primeasca la sanul ei. Introducandu-l in sfantul locas, il primeste si in comunitatea crestina, in sensul ca nu-l considera un strain, ci ca pe unul care a dobandit inca in acest stadiu al copilariei, privilegiul de a lua parte la "liturgia catehumenilor".

Ritualul intrarii in biserica are importante semnificatii. Pruncul este introdus intr-o lume noua, in universul pe care Iisus Hristos insusi l-a creat pentru a doua oara, rascumparandu-l cu sangele Sau. Tot ceea ce se petrece in sfantul locas poarta amprenta acestui inteles. Rostind formula de imbisericie, preotul ia pruncul din fata usilor si intra cu el in biserica, zicand mai departe : "Intra-voi in casa Ta, inchina-ma-voi in biserica Ta cea sfanta !". Cu aceste cuvinte, pruncul este primit intre alesii lui Dumnezeu, in calitate de catehumen. In interiorul naosului, preotul iarasi rosteste: "in mijlocul bisericii Te voi lauda!", amintind astfel de prezenta cetelor ingeresti. In cele din urma, apropiind pruncul de altar si inchinandu-l la icoanele imparatesti, preotul arata ca acesta a dobandit dreptul de a fi primit in el, in sensul de a deveni pe viitor "jertfa vie, sfanta, bine placuta lui Dumnezeu" (Rom. XII, 1). Pruncul de parte barbatesca se introduce spre inchinare si in interiorul sfantului altar. Ritul imbisericii se incheie cu imnul eshatologic al dreptului Simeon : "Acum slobozeste pe robul Tau, Stapane...". Preotul aseaza pruncul jos pe solee, in fata usilor imparatesti, de unde este luat de catre mama dupa ce aceasta a facut trei metanii.

Potrivit canoanelor, botezul pruncilor poate avea loc in caz de necesitate inaintea implinirii celor 40 de zile de pregatire, in orice zi (Can. 26 si 38 al Sf. Nichifor Marturisorul ; Can. 5 al Sf. Chiril al Alexandriei; Can. 47 Laodiceea). Acest lucru aduce cu sine posibilitatea de a se savarsi imbisericirea la sorocul respectiv, pentru pruncii care au fost botezati. Semnificatia unei astfel de imbisericii este insa diferita. Ea este identica cu aceea pe care a avut-o procesiunea neofitilor in perioada primara, strabatand, invesmantati in alb, drumul de la baptisteriu la biserica, in vederea primei lor impartasiri. In acest caz, rugaciunile ce se citesc mamei si copilului trebuie sa fie intrucatva schimbate, momentul impunand oarecare modificari. Savarsirea imbisericii dupa botez este un rit ce se cuvinte sa fie continuat cu actul cuminecarii pruncului. Primirea sfintei cuminecari constituie pentru intreg itinerariul pe care l-am descris atingerea unui punct culminant.

Prin Taina botezului, precedat de cele 40 de zile de pregatire, pruncul este introdus in Biserica si totodata condus la ospatul imparatiei, devenind partas al unei noi existente ce ne este data in Hristos.

Ce e bine de stiut ?

Când lăuza va veni la biserică să facă molifta la 40 de zile, e bine să țină trei zile de post înainte, ca să se poată spovedi și împărtăși, la fel cum a făcut înainte de naștere.

Dacă se va face botezul înainte de 40 de zile, mama va intra in biserică pentru a participa și ea la bucuria încreștinării pruncului dar, va sta în partea din spate a bisericii, Chiar dacă i se vor citi rugăciunile (molifta), ea să nu intre în partea din față a unei biserici ca să se atingă de sfintele cruci sau icoane.

Dacă se va face botezul în perioada postului (cele patru posturi de peste an, miercurea sau vinerea), din diferite considerente, sau în perioada de patruzeci de zile după moartea unui membru al familiei, este bine să nu se facă ospățul de după botez cu muzică, lăutari care să degenereze în « chiolhan », ci să se veselească toți cei apropiați la o masă, căutând doar să se bucure de pruncul nou-botezat.